

Refusionsordning for sandsugere

Beskrivelse

Rederier kan få refunderet et beløb svarende til indkomstskatten og socialsikringsbidrag for søfolk, der arbejder om bord på stenfiskerfartøjer, herunder sandsugere. Ordningens formål er at give rederierne en skattefordel svarende til DIS-ordningen og derved fremme sandsugerrederiernes internationale konkurrenceevne. Ordningen blev oprindeligt oprettet i 2005.

Støtten blev reduceret med ca. 20 mio. kr. fra 2020 efter et krav fra EU-kommissionen. Efterfølgende er der vedtaget et lovforslag, der øger skatteudgiften med ca. samme beløb fra 2022. I 2022 søgte 13 rederier refusion under ordningen. Det skønnes, at ca. 370 personer er omfattet af ordningen i 2023. Heraf skønnes det, at ca. 220 har bopæl i Danmark (fuldt skattepligtige), og 150 har bopæl uden for Danmark (begrænset skattepligtige).

Regler

Danske rederier og rederier, der har hjemsted i en anden EU- eller EØS-medlemsstat og er godkendt efter sømandsbeskatningsloven § 11 b, som udøver virksomhed med stenfiskerfartøjer, herunder sandsugere, kan efter ansøgning få refusion efter reglerne i sømandsbeskatningsloven § 10, stk. 2-5.

Refusionsordningen gælder for personer, der er skattepligtige efter kildeskatteloven § 1 eller § 2, stk. 2, og som uden at være omfattet af sømandsbeskatningsloven § 8 udfører arbejde om bord på et fartøj, der opfylder en af følgende betingelser:

- Fartøjet er registreret med hjemsted her i landet med en bruttotonnage på 20 ton eller derover.
- Fartøjet er registreret med hjemsted i en EU- eller EØS-medlemsstat med en bruttotonnage på 20 ton eller derover og uden besætning overtaget til drift af et dansk rederi eller et rederi med hjemsted i en anden EU- eller EØS-medlemsstat, som er godkendt efter sømandsbeskatningsloven § 11 b.
- Fartøjet er registreret med hjemsted i en anden EU- eller EØS-medlemsstat end Danmark med en bruttotonnage på 20 ton eller derover og sejler under et flag fra en EU- eller EØS-medlemsstat.

Provenuberegningen

Erhvervsstøtten udgør det beløb, som rederierne får refunderet (37 pct. af lønudgifterne). Erhvervsstøtten skønnes i 2023 til ca. 65 mio. kr. i umiddelbar virkning og ca. 40 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd, jf. tabel 1.

Ligesom for DIS-ordningen vurderes det, at rederierne har et incitament til at tilpasse deres aktiviteter, så de kan undgå dansk indkomstskat, hvis de ikke længere får en del af deres lønudgifter svarende til indkomstskatten og socialsikringsbidrag refunderet.

Det antages, at søfolkene med bopæl i Danmark i dette tilfælde vil finde en anden beskæftigelse på land, da rederierne ikke vil kunne undgå beskatningen af dem. De antages at finde skattepligtig beskæftigelse i Danmark til den samme løn, som de kunne opnå under refusionsordningen. Det giver staten et merprovenu svarende til refusionsbeløbet.

Samtidig antages det, at rederierne kan undgå beskatning af søfolk med bopæl uden for Danmark fx vil at udflage deres skibe til andre lande. Danmark mister dermed beskatningsretten til disse søfolks lønindkomst. Samtidig vil der dog ikke længere ydes refusion til rederierne. Disse to effekter udgligner hinanden.

Refusionsordningen flytter arbejdskraft fra skattepligtige til ikke-skattepligtige aktiviteter. Det indebærer et samfundsøkonomisk tab. Tabet skønnes til ca. 50 mio. kr. (2023-niveau) opgjort i forbrugerpriser.

Skatteudgiften (umiddelbar provenuvirkning)

Den umiddelbare provenuvirkning er opgjort på baggrund af data fra Skattestyrelsens systemer i 2020 og tidligere år.

Tilbageløb og adfærd

Ved afskaffelse af refusionsordningen overgår de fuldt skattepligtige søfolk og de begrænset skattepligtige søfolk umiddelbart til almindelig dansk indkomstbeskatning. Som følge heraf vil rederierne formentligt på sigt være tvunget til at øge brutto aflønningen, så deres ansatte kan opretholde samme disponible indkomst som under refusionsordningen. En afskaffelse af ordningen vil således øge rederiernes driftsomkostninger, hvilket indebærer et incitament til at ændre adfærden, så dansk indkomstskat kan undgås.

Hvis refusionsordningen bliver afskaffet, vil der være adfærdsmæssige konsekvenser både for de fuldt skattepligtige søfolk og for de begrænset skattepligtige søfolk.

Det forventes, at rederierne på længere sigt vil erstatte de fuldt skattepligtige søfolk, som ikke længere kan opnå skattefrihed i Danmark efter andre regler. Det antages, at de fuldt skattepligtige søfolk ikke vil være beskæftigede på skibene som følge af afskaffelsen af ordningen. Samtidig antages det, at disse personer vil finde alternativ beskæftigelse på land i Danmark for fortsat at kunne opretholde den samme nettoindkomst som under refusionsordningen.

Hvad angår de begrænset skattepligtige søfolk, forventes det, at rederierne fortsat vil kunne undgå dansk indkomstbeskatning ved afskaffelse af refusionsordningen. Rederierne har mulighed for at udflage skibene til andre lande, der tilbyder økonomiske vilkår på linje med refusionsordningen, eller alternativt ansætte søfolk, der er skattefritaget efter andre regler. Dermed vil de begrænset skattepligtige søfolk i praksis forblive ikke-skattepligtige i Danmark. I beregningen anvendes skattestyrelsens skøn for andelen af fuldt skattepligtige på 60 pct. Dette er baseret på at 60 pct. af alle ansatte i Danmark har dansk CPR-nr.

Der vil være et tilbageløb fra virksomhedssiden. Tilbageløbet fra virksomheder består af to dele. For det første vil der være en reduktion i selskabsskatteindtægterne, som udgør ændringen i lønningerne ganget med 22 pct. For det andet vil der være et tilbageløb fra aktionærerne, der udgør ændringen i lønningerne ganget med 22 og derefter ganget med 15 pct.

Tabel 1. Provenuvirkning af refusions-ordningen, 2030

	Beskrivelse	kilde / formel	resultat	enhed
Oplysninger				
[1]	Antal ansatte i 2020	SKM	368	Personer.
[2]	Gennemsnitlig bruttoløn (kr., 2023-niveau)	SKM	462.700	Mio. kr.
[3]	Totale refusioner (mio. kr. 2023-niveau)	SKM	63	Mio. Kr.
[4]	Gennemsnitsskat (pct.)	SKM	37	Pct.
[5]	Andel af fuldt skattepligtige (pct.)	SKM	60	Pct.
[6]	Selskabsskat (pct.)	SKM	22	Pct.
[7]	Tilbageløbsfaktor som ved selskabsskat (pct.) ¹⁾	SKM	15	Pct.

Umiddelbart mindreprovenu				
[8]	Umiddelbart mindreprovenu	[3]	65	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb				
[9]	Mindreprovenu efter tilbageløb	$[8] * (1 - [6] - [6] * [7])$	45	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd				
[10]	Lavere skatteprovenu sfa. lavere beskæftigelse på skibe og udflagning (mio. kr.)	-[9]	45	Mio. kr.
[11]	Skatteprovenu fra fuldt skattepligtige, der arbejder på land (mio. kr., 2023-niveau)	[5]*[3]	40	Mio. kr.
[12]	Samlet adfærdsvirkning (mio. kr.)	[10]+[11]	-10	Mio. kr.
[13]	Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd	[9]+[12]	40	Mio. kr.

Anm: 1) Tilbageløbet antages at udgøre 15 pct., som er den tilbageløbsfaktor der bruges ved ændring i selskabsskattesatsen. Det bemærkes, at de nominelle størrelser i tabellen er opgivet i 2023-niveau og følger Skatteministeriets afrundingsprincipper. Derfor summerer tallene ikke nøjagtigt.

Kilde: Skatteministeriet

Arbejdsudbud

Ved afskaffelse af sandsuger-ordningen antages det, at de fuldt skattepligtige søfolk vil finde alternativ beskæftigelse på land. Afskaffelsen af ordningen øger således beskæftigelsen på land med ca. 220 fuldtidspersoner (ca. 60 pct. af de 368 er fuldt skattepligtige søfolk). Samtidig skønnes afskaffelsen at indebære, at de 220 fuldtidspersoner på skibene vil blive erstattet af udenlandske søfolk, hvorved beskæftigelsen på skibene er uændret.

Dermed skønnes arbejdsudbuddet at øges med ca. 220 fuldtidspersoner. Arbejdsudbudsvirkningen består i at begrænset skattepligtige søfolk erstatter de fuldt skattepligtige søfolk der finder beskæftigelse på land ved en afskaffelse af sandsuger-ordningen. Denne stigning i arbejdsudbuddet har dog ikke isoleret set nogen samfundsøkonomisk virkning.

Samfundsøkonomi

Refusionsordningen skønnes at medføre et samfundsøkonomisk tab opgjort i forbrugerpriser på ca. 50 mio. kr. (2023-niveau), svarende til ca. 1,3 kr. pr. provenukrone, *jf. tabel 2*.

Den samfundsøkonomiske virkning ved at bevare ordningen svarer til den modsatte virkning ved at afskaffe ordningen. I opgørelse af samfundsøkonomien ved afskaffelse af refusionsordningen er der set bort fra velfærdsvirkningen for de udenlandske søfolk, da den samfundsøkonomiske virkning alene opgøres fra et dansk perspektiv.

I skønnet for den samfundsøkonomiske virkning er der taget udgangspunkt i, at de fuldt skattepligtige vil skulle betale dansk indkomstskat ved en afskaffelse. Dette indebærer en umiddelbar positiv virkning for staten svarende til skatteindtægten på 63 mio. kr., *jf. kolonne 1 i tabel 2*, og en tilsvarende negativ virkning for borgerne. Tilbageløbet fra virksomhedssiden på 22 pct. og 15 pct. svarer til 16 mio. kr. (en negativ virkning for staten). Adfærdseffekten giver ligeledes anledning til en negativ virkning for staten på 9 mio. kr. Denne virkning kan henføres til, at bortfald af skatteprovenuet, som følge af de fuldt skattepligtige søfolk ikke længere beskattes på skibene, mindre end opvejes af skatteprovenuet ved beskatning af disse personer, når de finder beskæftigelse på land eller i et andet land som følge af afskaffelsen.

Med de forudsatte adfærdsvirkninger stilles alle søfolk lige så godt efter afskaffelsen af refusionsordningen som før. Dette skyldes, at de fuldt skattepligtige søfolk, der finder alternativ beskæftigelse på land, antages at opretholde samme nettoindkomst. Den ækvivalerede kompensation, svarende til hvad staten skulle opkræve (eller overføre) i lumpsum skat, for at stille søfolkene uændret ved en

afskaffelse af sandsuger-ordningen ift. før afskaffelse, er nul, *jf. kolonne 4 i tabel 2*. Dette medfører således en samfundsøkonomisk virkning på 38 mio. kr. (opgjort i faktorpriser).

Tabel 2. Samfundsøkonomisk virkning af refusions-ordningen, 2030

Afskaffelse (faktorpriser)						
Mio. kr. (2023-niveau)	Refusions-ordningen		Lumpsum-skat eller -overførsel		Forskel	
	Staten	Borgere	Staten	Borgere	Staten	Borgere
	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]=[1]-[3]	[6]=[2]-[4]
Umiddelbar virkning	65	-65	0	0	65	-65
Tilbageløb	-15	0	0	0	-15	0
Adfærd	10	65	0	0	-10	65
I alt	40	0	0	0	38	0

Omregning til samfundsøkonomisk virkning ved ordningen (forbrugerpriser)			
Mio. kr. (2023-niveau)	Faktorpriser	Forbrugerpriser	Pr. støttøkroner
	[7]=- ¹⁾ [5]	[8]=[7]/(1-0,21)	[9]=[8]/[1]
Samfundsøkonomisk virkning	-38	-48	-1,3

1) Af beregningstekniske grunde er den samfundsøkonomiske virkning i søjle (6) opgjort for en afskaffelse af ordningen, mens søjle (8)-(10) viser den samfundsøkonomiske virkning ved at have ordningen. Derfor skifter fortegnet fra den øverste del af tabellen til den nederste del.

I tabellen kan afrundinger medføre, at tallene ikke summerer til totalen.

Kilde: Skatteministeriet